

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0519U000457

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 13-06-2019

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:



II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кулик Олена Дмитрівна

2. Kulyk Olena Dmytrivna

Кваліфікація: 13.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор наук

Шифр наукової спеціальності: 13.00.02

Назва наукової спеціальності: Теорія і методика навчання (з галузей знань)

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 07-06-2019

Спеціальність за освітою: Педагогіка і методика середньої освіти. Українська мова і література

Місце роботи здобувача: Київський університет імені Бориса Грінченка

Код за ЄДРПОУ: 02136554

Місцезнаходження: вул. Бульварно-Кудрявська 18/2, м. Київ, Київ, 04053, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

III. Відомості про дисертацію

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 26.133.05

Повне найменування юридичної особи: Київський університет імені Бориса Грінченка

Код за ЄДРПОУ: 02136554

Місцезнаходження: вул. Бульварно-Кудрявська 18/2, м. Київ, Київ, 04053, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Київський університет імені Бориса Грінченка

Код за ЄДРПОУ: 02136554

Місцезнаходження: вул. Бульварно-Кудрявська 18/2, м. Київ, Київ, 04053, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик:

Тема дисертації:

1. Мовленнєвий розвиток учнів 5–9 класів закладів загальної середньої освіти в процесі навчання словотвірної системи української мови
2. Speech development of the 5-9th graders at general secondary education establishments in the process of the Ukrainian word forming system acquisition.

Реферат:

1. Робота присвячена проблемам навчання словотвірної системи української мови у взаємозв'язку з мовленнєвим розвитком учнів 5–9 класів закладів загальної середньої освіти. Пропонована методика навчання словотвірної системи ґрунтується на концептуальних філософських, психологічних, лінгвістичних, психолінгвістичних, дидактичних, лінгводидактичних положеннях. Визначальною рисою її є наскрізне навчання учнів словотвору як системи у взаємозв'язку з фонетикою, орфоепією, графікою, орфографією, морфемікою, лексикологією, морфологією, синтаксисом, стилістикою, теорією текстотворення з перевагою мовленнєвої практики. У дисертації обґрунтовано теоретичні засади дослідження; розкрито й уточнено

сутнісні характеристики базових понять, зокрема «словотвірна система», «словотвірні норми», «способи словотворення», «словотвірна зв'язність тексту», «мовна й мовленнєва особистість», «мовленнєва діяльність», «мовленнєвий розвиток», «мовна й мовленнєва рефлексія», «комунікативна компетентність», «мовленнєва компетентність», «діяльнісна компетентність» тощо, у взаємозв'язку з іншими науковими поняттями, що стосуються вивчення словотвору в шкільному курсі української мови в аспекті мовленнєвого розвитку учнів; виокремлено пріоритетні поняття методики навчання словотвірної системи української мови – підходи, принципи, методи, прийоми, засоби, технології – уточнено їхні змістові характеристики, з'ясовано лінгводидактичний потенціал для мовленнєвого розвитку учнів 5–9 класів; розроблено трикомпонентну систему словотвірних вправ, скерованих на мовленнєвий розвиток учнів 5–9 класів й активне опанування ними словотвірних процесів і явищ під час вивчення всіх розділів шкільного курсу української мови; розроблено, теоретично обґрунтовано й експериментально перевірено методику наскрізного навчання словотвірної системи української мови у взаємозв'язку з мовленнєвим розвитком учнів 5–9 класів. Експериментальне дослідження засвідчило ефективність означеної методики. Ключові слова: методика наскрізного навчання словотвірної системи української мови у взаємозв'язку з мовленнєвим розвитком учнів 5–9 класів; комплексні словотвірні вміння учнів 5–9 класів (словотвірно-мовні, словотвірні умовно-мовленнєві, словотвірно-комунікативні); спеціальні підходи, принципи, методи, прийоми, засоби, технології навчання словотвірної системи української мови у взаємозв'язку з мовленнєвим розвитком учнів 5–9 класів; системаспеціальних вправ для навчання словотвірної системи української мови у взаємозв'язку з мовленнєвим розвитком учнів 5–9 класів.

2. The study is dedicated to the issues of teaching the word forming system of the Ukrainian language from the perspective of speech development of the 5-9th graders at general secondary education establishments. The presented methodology for teaching the word forming system is based on the conceptual philosophical, psychological, linguistic, psycholinguistic and linguodidactic provisions and regulations. Its distinguishing feature is a transversal learning of word forming as a system through its interaction with phonetics, orthoepy, graphics, orthography, morphemics, lexicology, morphology, syntax, stylistic and theory of text formation with priority to speech practice. In the thesis, the theoretical foundations of the study are substantiated; the intrinsic characteristics of the fundamental notions, namely, “word forming system”, “word forming norms”, “word forming methods”, “word forming text coherence”, “linguistic and speech personality”, “speech activities”, “speech development”, “linguistic and speech reflection”, “communicative competence”, “speech competence”, “activity competence” and so forth, in relation to other scientific notions concerning the acquisition of the word forming within the school course of the Ukrainian language from the perspective of the speech development of the pupils are defined and specified. It is established the learner is able to acquire the scope of knowledge, which makes sense to him, therefore, studying the linguistic theory in the process of the Ukrainian word forming system acquisition by the 5-9th graders should occur in close interrelation with phonetics, orthoepy, graphics, orthography, morphemics, lexicology, morphology, syntax, stylistic and the theory of text formation; focusing the learners' attention on elemental and non-elemental units of word forming system, the twofold nature of word forming norms, regular / irregular, usual / non-usual word formation, word forming coherence of a text; addressing the peculiarities of perception, attention, memory, imagination, thinking of older teenagers, functioning and interaction of psychophysiological mechanisms of speech; basing on the theory of language behavior, stage-by-stage formation of mental acts, speech development of an individual (in both empirical psychology and linguodidactics); reflexive activities. The priority notions of methodology of teaching the word forming system of the Ukrainian language, those being approaches, principles, methods, techniques, instruments and technologies are distinguished (student-centered, competence-based, activity-based, communicative-and-cognitive, functional-and-stylistic, text-based and research), modern principles (technological, dialogue-oriented, creativity, problem-based, communicative-and-pragmatic oriented, self-development, integrative, reflexive, context-based, coherent development of oral and written types of speech activities, complex formation of speech competence and other competences, comprehensiveness. Key words: methodology of teaching the word forming system of the Ukrainian language from the perspective of speech development of the 5-9th graders; complex word

forming skills of the 5–9th graders (word forming and linguistic, word forming conceptual-and-speech, word forming and communicative); specific approaches, principles, methods, techniques, instruments and technologies of teaching the word forming system of the Ukrainian language from the perspective of speech development of the 5–9th graders; the system of special exercises for teaching the word forming system of the Ukrainian language in relation to speech development of the 5–9th graders.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Караман Станіслав Олександрович
2. Karaman Stanislav O.

Кваліфікація: 13.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Караман Станіслав Олександрович
2. Karaman Stanislav O.

Кваліфікація: 13.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бакум Зінаїда Павлівна

2. Bakum Zinaida P.

Кваліфікація: 13.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Греб Марія Михайлівна

2. Greb Mariya Myhaylivna

Кваліфікація: 13.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кучеренко Ірина Анатоліївна

2. Kucherenko Iryna Anatoliyivna

Кваліфікація: 13.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заклучні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Караман Станіслав Олександрович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Стишов Олександр Анатолійович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**



Юрченко Т.А.